

Po pošti prejemani:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnishvu prejemani:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnishvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni
nedeje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 132.

V Ljubljani, v ponedeljek 11. junija 1900.

Letnik XXVIII.

Državni zbor.

Dunaj, 10. junija.

Konec žaloigre.

Včeraj, dvajset minut po polnoči je minsterski predsednik po najvišjem ukazu zaključil 16. zasedanje drž. zbora.

Z matjo godbo so pokopali desnico in morda tudi sedanjí parlament. In to je moralo priti, ker so merodajni faktorji pričakovali, da bolnik okreva brez radikalnih zdravil. Nad tri leta je trajala žaloigra in se končala z razpadom večine, ki je po svojem programu in sestavi zastopala pravo avstrijsko idejo. V njenem taboru je Avstrija, v njenem programu pogoji gospodarskega razvoja. Osnovala se je kot tabor proti nemškemu centralizmu in liberalizmu in proti volji Badenijske vlade, ki je skušala na stari umetni podlagi zgraditi novo trdno stavbo. Ko je Badeni uvidel svojo napako, bilo je že prepozno, kajti nemška levica je z obstrukcijo otrovala parlament, ki je hiral in pešal od seje do seje in konečno izdihnil svoje življenje.

Vlada je od bivše večine zahtevala same žrtve in dolžnosti, zatajevanje in ponižanje, a vedno ustrezala manjšini, katere edini program je bil le stroga negacija, neizprosen boj proti večini. Naravno torej, da je večina brez vsake moralne opore v neprestanem boju z brezozirnim nasprotnikom začela omahovati, da se je rušila disciplina v njenih vrstah in da so v odločilnem trenutku kardela zapustila skupno zastavo. Večina je podlegla, ker sta poljski klub in katoliška ljudska stranka slepo poslušala malo modre glasove in opomine vladnih mešetarjev.

Toda tudi večina sama ni brez tragične krivde. Program njen je bil le lep napis na tvrdki, pobožne želje na papirju. Večina se ni zavedala tudi svojih pravic do vlade in države. Nikdar ni svoje veljave vrgla na tehtnico, temveč razmeram pustila prosti razvoj, povodnji svobodni tok, in tako je nastal kaos vsled splošne apatije in brezdelavnosti. V prvi vrsti pa je grešil slabotni načelnik izvrševalnega odseka, ki je vodil ladijo brez prave smeri, brez načrta, in v skrajni nevarnosti s svojimi ljudmi zapustil zgubljeni brod. Najboljša armada mora obupati in podleči pod nerodnim vodstvom omahljivega moža.

Čehi so dolgo upali in se bali, a v trenutku največje nevarnosti so krenili svojo pot. Ali je ta pot prava, ki vede do zmage, je drugo vprašanje, na katero morejo odgovorjati bodoča dejstva.

Vlada.

Istina je, in to moramo zopet naglašati, da je »Slov. kršč.-narodna zveza« pri vladi in čeških poslancih vse storila, vse poskusila, da preneha obstrukcija in se večina ohrani. Toda vlada ni imela poguma, da bi Čehom omogočila rešitev s skalnatega otoka preko ožine. Sploh kažejo dejstva, da je vlada tavalala v temi brez vsake inicijative. Z velikim aparatom je skušala skovati novo večino, da bi voz izvela iz blata. Izvolili so decemvirat, ki naj bi delal čudeže. A še isti dan sta nova večina in vlada kapitulirali pred obstrukcijo. Poljaki in katoliška ljudska stranka so svarili vladu in predsedstvo, češ, da s silo je nemogoče udušiti obstrukcijo. Dokler vse stranke, torej in v prvi vrsti tudi levičarji ne priznajo in dokažejo, da je obstrukcija zločin, javno nasilstvo, proti poslancem, ki delajo za dobro države, ne bo mogoče ničesar.

vsi poskusi brezuspešni. Vlada je upala, da dobi provizorij in se do jeseni poleže vihar. Računala je brez krčmarja, in Poljaki že obžalujejo svoj neprevidni korak.

Kaj sedaj?

Danes nihče ne ve, kaj bi bilo umestno in vspešno. Vse naredbe so le pomnožile nevoljo in zmešnjavo. Voda v grlo leti in razmere silijo do resnega koraka. Ali naj vlada razpusti državni zbor? Kaj pa prinese nove volitve? K večjemu to, da pride v zbornico še več narodnega fanatizma. Po vročih volilnih bojih bi se v zbornici le še pomnožili prepiri in strasti. In Avstrija pač ne prenaša dolgo takih drznih poskusov. Ako pa se vlada odloči za to sredstvo, potem je treba izpremeniti volilni red v smislu splošne in direktne volilne pravice. Pred vsem pa je treba, da se vladni krogi odpovedo nesrečnemu doktrinarizmu, da je obstanek države odvisen le od nemškega centralizma.

Dokler poklicani faktorji ne odstranijo v z r o k o v državne krize, pojavljale se bodo posledice v vedno višji meri. Dokler bodo narodom življenja tok in razvoja smer določevali birokrati in politični mazači, valili bodo Sisifovo skalo. Narode je treba oprostiti jerobstva lokalnih klik in birokratiških ojníc, prepustiti mu naravne meje za kulturni in gospodarski razvoj. Le kar imajo skupnega za državo, to rešuj in vreaj osrednji parlament. To pa je mogoče s primerno premembo ustave, z večjo avtonomijo posameznih narodov in dežel in z drugim volilnim redom.

Zveza desnice.

Kedar se ladija potaplja, vsakdo skrbi najprvo za svojo rešitev. Večina se je razbila, a iz razvalin se je rešila desnica kot jedro nove kristalizacije. Združili so se zopet v ožjo zvezo oni življi, ki zastopajo državne ideje: ravnopravnost, krščansko prepričanje in varstvo delavskih stanov. »Slovanska krščansko-narodna zveza«, konservativni češki veleposestniki in centrum, skupaj 58 mož, so se združili kot zveza desnice, ki hoče ostati kot kader za bodoče nabore. »Nikogar ne vabimo v svojo sredo«, je naglašal včeraj pri skupnem razgovoru princ Schwarzenberg, »a vsakega vsprejememo, ki hoče priskeči na naš program«. In ta program je v kratkih besedah ta:

»Te stranke bodo vzdrževale in utrjevale krščanske podlage avstrijske države in njenih družabnih naprav. Zveste tem verskim načelom bodo podpirale v gospodarskem boju slabejšega, da ne propade in si s pomočjo primernih zakonitih določeb zagotovi pošten obstanek, osobito kmečki in obrtniški stan.

Neomahljiva udanost in zvestoba do dinastije ter domovinska ljubezen bodo tem strankam zvezde-vodnice v vseh vprašanjih v prosep avstrijske države.

Vsem narodom v državi enako pravične hočejo, da se v zakonih določi in tudi dejanski izvršuje načelo jezikovne ravnopravnosti in pravičnosti do vseh narodov in v vseh življenskih potrebah.

Da more državna uprava ustrezati vsem potrebam in željam posameznih državljanov, in da se zmanjšajo nasprotja v skupnem parlamentu, zahtevajo te stranke širšo deželno avtonomijo in kompetenco deželnih zborov, in sicer tako, da dobé narodne manjšine v posameznih deželah popolno varstvo svojih pravic.

Ta nova zveza je iz načelnikov izvolila

dogodke in določevala skupno postopanje. Na tem programu je mogoča prejšnja desnica, pomnožena po strankah na levi, ki goje ljubezen do krščanstva, ravnopravnosti, nižjih stanov in do države. In četudi morda ta zveza kot taka nikdar ne stopi v akcijo, načela njena gotovo ostanejo kot kvas za preporod in razvoj države.

Duhovščina in učiteljstvo v Istri.

Dne, 6. junija 1900.

Že več časa opazujemo, da stega »Slovanski Narod« svoje laži-liberalne kremlje tudi po Istri. Žal mu je namreč, da vlada po Istri še sloga med duhovščino in učiteljstvom; rad bi tedaj uprizoril tudi po Istri nekak prepir. To smo videli lani, ko je pisaril po »Slov. Narodu« nek učitelj iz volškega okraja zoper slov.-hrvat. poslance. Ta mož, bivši plačan ogleduh italijanske gospode v Kopru, menil je menda v svoji domišljavosti, da se mu poslanci iz strahu takoj uklonijo. Človeče je sicer javkalo, a je moralo obmolčati, kajti razsodnejši gg. učitelji so — skoraj brez izjeme — ostro obsodili njegovo hudobno početje. Seveda učiteljstvo moža prezira, dobro vedoč, kdo in kakšen da je, in da mu ni zaupati niti najmanje stvarí. Toda ta lekcija ni ozdravila »Slov. Narod«; ker začel je tudi letošnje leto stikati po Istri.

Očividno je, da želi »Sl. N.« tudi pri nas prepira, ločitve učiteljstva in duhovščine, ker to želi tudi njegov krivonosni bratec »Piccolo«. Da pa »Sl. N.« ni tako osamljen, priteklo mu je na pomoč njegov zvest »Učiteljski Tovariš«. Seveda kapaciteta v prepisovanji, Jakob Dimnik, je strašno dobro poučen o istrskih razmerah, zato ker tako dobro pozna Istro. — Kako jo je skupil, je znano. — Tako je bilo do zadnjih časov.

Kaj namerava »Sl. N.«, je pač očividno, a drugo vprašanje je, ako doseže svoj zlobni namen. Za prihodnost ne moremo prerokovati, vendar, kakoršne so sedaj razmere po Istri, smemo z vso gotovostjo reči, da »Sl. N.« ne doseže svojega namena. Seveda, ako se bodo hodili naši tržaški prvaki uklanjat liberalcem v Ljubljano, potem bi se znalo to zgoditi. Sicer sploh ne vemo, čemu so šli gospodje v Ljubljano; najbrže se lepo zahvalit za surove napade ob času okoličanskih volitev. Mi istrski voditelji naroda gotovo ne pripoznamo onega brezpomembnega in brezpotrebne županskega shoda, kajti to je le voda na mlin liberalcev, in nič drugega. Na eni strani vas nesramno napadajo, a na drugi strani se jim hodite uklanjat. Pač se vam lahko smejejo! Mi gotovo nismo in ne bomo s tem zadovoljni.

Tedaj »Sl. Narod« nas hoče razdvajati. Urednik Malovrh ne pozna istrskih razmer, to mu na vsak način odrekamo. Sicer nas pa tudi ni mogoče razdvajati tako hitro, ker bi šlo silno pičlo številce učiteljev na limance Malovrhu.

Kaj pa bi se zgodilo dalje, ako bi duhovščina opustila politično delovanje v Istri? Ali naj se spušča učitelj po Istri očitno v politične boje? Ni mogoče, saj so jim vladni gospodje že sedaj, ko je le nekoliko dišalo po morebitnih državnozbornih volitvah v slučaju razpuščenja, poslali precej ostre »nasvete«, oziroma prepovedi, da se nimajo vtikati v politične borbe. Kdo naj bi tedaj vodil istrsko ljudstvo! Skoraj lahko trdimo,

— morda je par izjem — ki bi se vsedel na limance ljudem a la Malovrh. Taki politični harlekini, kakor je Malovrh, nam ne bodo in tudi nimajo nikake pravice dajati podukov. Mi znamo, da je Ljubljana središče Slovenije, a nikdar nismo in ne bomo pripoznali, da bi nas vodili taki ljudje.

Da ne bode tedaj nepotrebne prepira, kakoršnega si želi »Sl. N.« med duhovščino in učiteljstvom po Istri, o tem naj bode prepričan dr. Tavčar in njegov oproda Malovrh, in na vrhu tega še urednik »Učit. Tov.«, g. Jakob Dimnik.

Mi smo dolgo molčali, a ni mogoče več. Gospodje iz Trsta vas prijemajo z rokavicami, globoko se vam uklanjajo, a pri nas bode drugače, ako nas ne pusté v miru. — Dokler so »Narodovci« v zvezi s kranjskimi Nemci, pri nas nimajo najmanjše veljave, in dokler »Učit. Tov.« pritrjuje in udarja na isto struno, ko »Sl. N.«, naj se ne utika v naše razmere. Tu ne pomaga izgovor, ampak »aut aut«, in nič drugega.

Istrski župnik.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. junija.

Poslanec dr. Bulat †. V 64 letu svoje dobe je umrl v soboto na Dunaju pred kratkim oboleli državni poslanec in predsednik dalmatinskega deželne zbora dr. Kajetan Bulat. V deželni zbor je prišel leta 1877, v državni zbor pa dve leti pozneje ter je v obeh zastopih zastopal interese kmečke občine Spljet. Izvoljen je bil na podlagi programa hrvatske narodne stranke. Kot poslanec je v državnem zboru pripadal najprej Hohenwartovemu klubu, pozneje pa slovanski krščansko-narodni zvezi, v kateri je v zvezi s poslancema Povšetom in Barwinškim vodil predsedstvo. Od leta 1891 je bil predsednik dalmatinskemu dež. zboru in v dobi 1885—1893 župan spljetskega mesta. Pokojni mož je bil sicer vnet Hrvat, a vladi ni delal nikakih preglavic.

Glasovi o zaključenju državnega zbora. Voditelji mladočeškega kluba se ne motijo, ko naglašajo, da je nenadni vladni korak vspeh mladočeške burne obstrukcije. Glasilo nove nemško-liberalne-poljske koalicije, židovska »N. Fr. Presse«, samo priznava to dejstvo v zadnjih dveh uvodnikih polnih jeremijad. V sobotnem uvodniku pretaka ta list krokodilje solze, da se je vlada poslužila skrajnega sredstva v trenutku, ko bi se imelo pričeti z resnim delom v parlamentu. V trenutku, ko se je vladi posrečilo najti oporo »delavne« večine, je bilo zasedanje zaključeno. Vlada se je ustrašila razbijanja po pultih. Vlada ni dospela do prepričanja, da je bil poraz češke obstrukcije državna potreba. — Imenovani list je pa tudi precej osamljen s svojo trditvijo, da je mladočeška delegacija provzročila burne prizore v parlamentu. Vsi, celo poloficijozni listi so v tem jedini, da so vihar provzročili le nemški liberalci v zvezi z vodstvom poljskega kluba, toraj nova »delavna« večina, ki so hoteli s silo zatreti obstrukcijo mladočeškega kluba, početje, katero je celo baron Dipauli imenoval neumnost. Največ sta zakrivila za Stürgkhom in Schweglom poslanca Jaworski in Kaiser. Odlikoval se je posebno poslednji, ki je hotel s podpredsednikom Pradejem prevariti Mladočehe in preko njih spraviti na dnevni red ne obrtno novelo ali pa 9-urni delavnik, marveč proračunski provizorij. A ni šlo in vendar, kaj bi se zgodilo, da bi se vlada odločila za razpuščenje državnega zbora? Ali naj se spušča učitelj po Istri očitno v politične boje? Ni mogoče, saj so jim vladni gospodje že sedaj, ko je le nekoliko dišalo po morebitnih državnozbornih volitvah v slučaju razpuščenja, poslali precej ostre »nasvete«, oziroma prepovedi, da se nimajo vtikati v politične borbe. Kdo naj bi tedaj vodil istrsko ljudstvo! Skoraj lahko trdimo,

kakor pravi »Politike«, da se bo razbil vsak poskus proti Čehom. Sedaj stoje stvari zopet tako, da morajo merodajni krogi priti zopet k Čehom. — A tudi Poljaki so presenečeni s tako nepričakovanim izidom. Spoznali so, da se jim je račun izjalovil. A najhuje še pride. Vitez Jaworski bo moral doma zagovarjati svoje in svojih somišljenikov postopanje, katerega večina volivcev ne odobrava. Mogoče je še celo, da se ravno vsled njih nastopa razpusti državni zbor. Ali sme sedanje vodstvo računati na podporo volivcev? Grof Dzieduszycki je že spoznal nevarnost položaja in sklicuje k sebi poljski centralni volivni odbor. Klubova večina se že sedaj kesa, a prepozno. Levičarji so sicer bili pri vladnih jastih, a bržkone ne bodo več, in toraj ne kaže sklepati z njimi ožjih zvez. Ni toraj čudno, ako se tudi ugledni poljski listi, kakor »Nova Reforma«, »Głos Narodu«, zgražajo nad postopanjem Jaworskega, ki je v boju proti obstrukciji iskal pomoči pri onih elementih, ki so sami pokazali, kako se vodi burna obstrukcija in ki so za Badenija najbolj napadali poljski klub. — Krakovski »Czas« se seveda ne strinja s takimi izjavami in mora samo pošiljati v svet razne dementije, ki se zde potrebni vodji Jaworskemu.

Protesti proti dunajskim občnim volitvam. V petek je bil zadnji dan, določen za vložitev protestov proti dunajskim občnim volitvam. Liberalci so protestirali proti volitvi v prvem razredu VII. okraja in proti volitvi v drugem razredu IX. okraja. Socijalni demokrati so protestirali proti volitvi četrtega razreda v I., II. in XI. okraju. Značilno je, da so si socijalni demokrati sploh samo proti trem volitvam upali protestirati. S tem so dali priliko, da bodo v občinskem svetu dunajskem prišla v razgovor razna njihova sleparjenja. O tej priliki naj osvetlimo še njihov poraz s številkami, katere prinašajo sedaj krščansko-socijalni listi. V vseh dvajsetih volilnih okrajih so dobili socijalni demokrati 56.000 glasov, mej temi glasovi je 27.500 židov in 10.000 čeških delavcev. — S tem socijalisti sami priznavajo, kako je »napredovala« njih lastna stvar.

Italijanske parlamentarne volitve so bile v večeršnjimi ožjimi volitvami dogane; konečni uspeh seveda še ni znan, a gotovo je, da se je z 42 ožjimi volitvami znatno pomnožilo število socijalnih demokratov v zbornici. Vlada je to že čutila in pod tem vtisom se je vršil v soboto že važen ministerski posvet. Na dnevnem redu je bilo najprej vprašanje, koga naj vlada postavi kandidatom za predsedniško mesto v zbornici. General Pelloux je bil spočetka za to, da postane zbornični predsednik posebno določen, energičen mož. A to misel je neki sedaj opustil in ne bo mu lahko najti naslednika pri glavnih volitvah propadlemu Colombo. Biancheri, vladni ljubljeneec, baje noče prevzeti tega posla, dokler se ne doseže sporazumelne mej strankami o porabi novega poslovnega reda. Listi sicer poročajo, da se skrajna levica ne protivi novim razgovorom v tem oziru, a kako daleč bo odnehala, je odvisno še le od uspeha ožjih volitev. Vlada ima sicer že zagotovljeno potrebno večino, a zagotovljen pa še ni obstoj sedanjega kabineta.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. junija.

Za katoliški shod! Včeraj se je vršil v Vodica pred cerkvijo jako dobro obiskan ljudski shod, pri katerem se je sprejela sledeča resolucija soglasno: »Ker je v naših nevarnih časih zaresitev države in delavskih stanov neobhodno potrebno, da se v javnosti zopet priznavajo pravična krščanska načela, in ker je posebno za nas Slovence največje važnosti, da se združimo vsi, ki nam je Kristusova vera sveta, v trdno zvezo k jednotnemu delovanju, zato priznava ljudski shod v Vodica potrebo katoliškega shoda in priporočavsem Slovincem, naj se tam zastopniki vseh stanov združijo na temelju katoliške vere ter slovenskega in avstrijskega domo-

ljubja«. Naj sledi lepemu vodiškemu shodu še obilo takih shodov po vsi deželi, v katerih se ljudem pojasni veliki pomen shoda! O vodiškem shodu nam je obljubljeno daljše poročilo.

Dekan Anton Mežnarec. Danes zjutraj je po daljšem bolehanju umrl v Kranju dekan pred. gospod Anton Mežnarec vsled bolezni na obistih. Pokojnik je bil rojen 13. junija 1833 na Breznici, duhovnik je postal 22. jul. 1856. — Bil je zelo nadarjen in zato ga je škof poslal na Dunaj v Avguštinaj, odkoder pa se je zaradi bolehnosti kmalu vrnil v škofijo, ter bil imenovan za kapelana v Kranju, kjer je preživel kot kapelan, kot župni upravitelj in kot župnik in dekan ves čas svojega duhovniškega življenja. Bil je mož nevpogljivega značaja, samostojen v svojem nastopu, neumorno delaven, ter si je vzlasti s krasno preosnovo župnijske in drugih cerkva v Kranju pridobil neminljivih zaslug. Povodom cesarjeve 50letnice je bil odlikovan s Franc Jožefovim viteškim redom. Pogreb se vrši v sredo ob pol devetih dopoldne. Naj v miru počiva!

Za Rimske romarje so prišle iz Rima pole z dovoljenjem popolnega odpustka ob smrtni uri. Št. Peterska in frančiškanska skupina jih dobi pri sv. Petru oziroma pri č. oo. frančiškanih; ostali naj se ob priliki zglase v knezoškofijski pisarni. Pole se dobe brezplačno. — Štajerski in koroški udeleženci jih dobe po pošti.

Iz seje dež. šolskega sveta. Poleg že naznanjenih imenovanj se je v tej seji sastavil predlog na ministerstvo glede popolitve dveh profesorskih mest na gimnazijah v Kranju in Kočevju. Nepreskrbljenim otrokom umrle učiteljice Marije Moser v Št. Vidu pri Vipavi se je dovolila preskrbnina in vdovi učitelja Iv. Zupanca v Fari normalna pokojnina.

Dr. Bulat. V soboto zvečer je na Dunaju po kratki bolezni za pljučnico umrl državni poslanec in predsednik dalmatinskega deželnega zbora dr. Kajetan Bulat. Truplo prepeljejo v torek zjutraj z Dunaja v Dalmacijo. Jugoslov. poslanci so danes, 10. t. m. položili lep venec na krsto in naročili za jutri zjutraj svetlo mašo, h kateri so povabljeni tudi ministri. N. v. m. p.!

Ljubljanski občinski svet bode v jutrišnji seji mej drugim obravnaval: Personalnega in pravnega odseka poročila o načrtu začasnega dogovora z delniško družbo za plinovo razsvetljavo v Ljubljani. O računskem zaključku in o bilanci in o bilanci mestnega loterijskega posojila za leto 1899. O dopisu županovem v zadevi podpor nekaterim mestnim uradnikom v svrhu obiska pariške razstave. O gradnji cesar Franc Jožefovega mostu mesto sedanjega mesarskega. O upeljavi antropometričnega merjenja zločincev po Bertillonovem sistemu in o uredbi antropometričnega urada pri mestni policiji. O prošnji zadruge gostilničarjev za premembo tržnega reda.

Stavka v Vevčah je — končana. Vodstvo se je udalo v toliko, da zboljša delavcem dnevno plačo za 10 kr., delavkam pa za 5 kr. Popoldne dobi delavstvo pol ure odmora za južino. Včeraj dopoldne so izpustili iz Žabjaka Bričja. Krščanski socijalci so ga spremili mej njegove tovariše, ki so ga radostno pozdravili. Glede Bričja se je pri dogovoru z vodstvom sklenilo, da bode vodstvo postopalo proti njemu le, ako neugodno izpade njegova preiskava. Delavci dobe zaupne može, ki bodo v dotiki z direkcijo, bolniška blagajna se uredi. Jutri zjutraj pojdejo delavci na delo. Danes popoldne je shod. Čujemo, da je velik del uspeha pripisovati interpelaciji posl. Vencaja in dr. Kreka, ker je po tej interpelaciji vlada posegla v stvar. Tudi knezoškof je v tej zadevi interveniral, za kar mu je vse delavstvo iskreno hvaležno, pa tudi vsem, ki so za stavkujoče kaj darovali.

Ljubljanske novice. Povožil je na Starem trgu 5letno Pavlo Krašovic v soboto obč. svetnik Elija Predovič. Poškodovale se ni. — Za fижakarja prakticiral je te dni mestni magistratni uradnik Orehek. Dobil je na dvorišču pri »Figabirtu« fижarski voz in konja ter ga podil po mestu. Lastnik konja in voza je bil v velikem strahu, meneč, da je po njegovi lasti posegal tat. Konečno je Orehek prijel razbojnika.

ter je zopet slišal »napredno petje«. — Na padla sta na Bleiweisovi cesti Ivana Zupana, vrtnarja pri Korsiki, dva neznanca. Precej je bil natepen. — V Ameriko je odpotovalo meseca maja z ljubljanskega kolodvora 210 oseb. — Radi javnega nasilstva proti stražniku dobil je znani postopač Černe 10 mesecev zapora.

»Slov. kršč. soc. zveza« se udeleži procesije sv. Rešnjega Telesa v stolni cerkvi. Zbirališče v četrtek ob 1/8. uri v »Katol. Domu«, odkoder odidejo udeleženci pred stolno cerkev.

Iz celovške škofije. Farni izpit so delali v Celovcu od 29. do 31. maja č. gg.: Drag. Hraba, provizor v Št. Lipšu; Jan. Brabeneč, provizor v Št. Tomažu; Cv. Kramar, provizor v Ornečah; Fr. Tutel, provizor v Kamingu; Jož. Mesner, provizor v Škoficah v labudski dolini. — V stalni pokoj je stopil č. g. J. Štiberč, župnik v Žitarivasi. — Binkoštno nedeljo je bilo v Celovcu 542 birmancev (260 fantov in 282 deklet), binkoštni pondeljek 378 (191 fantov in 187 deklet), vkup 920 451 fantov in 469 deklet. — Binkoštni ponedeljek je sprejelo 12 bogoslovcev tonzuro in nižje redove, in sicer 1 iz III., 11 iz I. leta.

Koroške novice. Dne 21. maja zvečer je začelo goret v skednju Senčnikove kmetije na Vosnici nad Vetrinjem. Pogorel je skedenj in tudi hiša. Kmetija je lastnina kneza Liechtensteina. — Dne 24. maja je gorelo v gozdu kmeta Brusnika na Tolstem Vrh. Ker je bil močen veter, je bila nevarnost za bližnje hiše zelo velika. Posrečilo se je ogenj še pravočasno udušiti. Zažgala je zlobna roka. — Dne 28. maja po noči je pogorel skedenj Brezove kmetije na Ojstrici. Škode je 2500 kron. Kmetija je lastnina tvrdke Hirschler. — V Št. Pavlu v labudski dolini se je dne 21. maja obesil urar K. Nošil. — Poštarijem na deželi so se uravnale plače. Dobivali bodo od 1400 do 3400 kron. — V Št. Tomažu so zaprli šolo radi boleznij med otroci. — Od 28. m. m. do 1. t. m. je bil na celovski gimnaziji pismeni zrelostni izpit. Slovenska naloga se je glasila: »Pesnik France Prešern in njega pomen za slovensko slovstvo«.

Kdo gospodari v Gradcu? Iz gotovega vira smo izvedeli, da so burši zahtevali od c. kr. profesorja Richterja, rektorja c. kr. vseučilišča, naj stori pri pristojnih oblastih vse potrebne korake, da ne bo več vojaška godba javno nastopala ne v Gradcu ne v okolici. Mesto bi rektor domišljave mladeniče poučil, da jim nikakor ne pristojata vtikati se v take zadeve, oblezel je rektor policijo in namestništvo ter v imeu dijaštva zahteval, da se prepove vojaški godbi igrati, ker bi sicer utegnili nastati nevarni nemiri med dijaštvom. Namestništvo je ugodilo ti upravičeni zahtevi. — Pripomnimo še, da se je to zgodilo v še avstrijskem Gradcu, drugega komentara ni treba.

Zavednih katoličanov ne mara tudi slavni odbor c. kr. kmetijske družbe za Štajersko. V znani pravdi proti baronu Morseyu je trdil baron Rokitsansky, da mu je glavni odbor kmetijske družbe izjavil zaupanje v njegovo zasebno in politično poštenost, da pa glavni odbor nalašč ni predlagal barona Morseyja za odbornika radi njegove častne zadeve z Rokitsanskim. Baron Morsey slovi — mimogrede povedano — po vsi državi s svojim temeljitim znanjem narodnega gospodarstva, a vodstvu c. kr. kmet. družbe so taki moške manj ljubi, kakor kaki politički komedijanti. Zato sta poslanca nemške katoliške ljudske stranke Hagenhofer in Wagner stavila javno vprašanje na glavni odbor c. kr. kmetijske družbe, so-li trditve barona Rokitsanskega istinite, je-li res glavni odbor barona Morsey pustil na cedilu radi njegove pravde z Rokitsanskim, ter zagrozila, da vsi pristasi katoliške ljudske stranke izstopijo iz kmetijske družbe, ako hoče politiko uganjati proti katoliški ljudski stranki. Glavni odbor kmetijske družbe je v nemali stiski, ker bo moral ali svoje strankarsko postopanje priznati in s tem toliko članov izgubiti ali pa priljubljenega barona Rokitsanskega žrtvovati »nenasitnim klerikalcem«.

Iz Maribora se nam poroča: V soboto, dné 9. t. m. se je vršila na c. kr. gimnaziji priljubljen skušnja iz štajerske zgodovine, ki uzbujala vsake leto tako žar, da

nimanje. Vdeležilo se je 9 učencev četrtega razreda, 7 iz slovenskega B in 2 iz nemškega A-oddelka; obe prvi darili, srebrni svetinji, darovani od štajerskega deželnega odbora, sta si vsled odličnih odgovorov pridobila učenca Bogovič in Mum iz slovenskega oddelka; a tudi ostali učenci so vrlo dobro odgovarjali ter si zaslužili lepa darila, katera so jim poklonili v obilni meri raznovrstni dobrotniki, pred vsemi premilost. knezoškof lavantinski; odlikovani so bili v sledečem redu: Wenigerholz, Pirnat, Glonar, Fohn, Vrečko, Levstik, Zagoričnik.

Celjski občinski svet se je oglašil s protestom proti slavnosti Sokolove desetletnice, ki bode 15. avgusta t. l. Dr. Jabornegg je stavil nujni predlog, da se pozove vlado, da take slavnosti, h kateri bi Sokoli iz Slovenske, Hrvatske, Češke in Poljske prišli ter »zasmehovali nemško narodnost Celjanov«, ne dovoli. Doslej so bili taki opomini zaman, tožil je svobodomiselní Jabornegg, a v bodoče mora biti drugače, ker take slavnosti škodujejo Celjanom ne samo narodno, ampak tudi materijelno. Po tej izjavi so se menda vsi občinski odborniki zapraskali za ušesi, vsaj vedo, da so napadov krivi Nemci in če se surove celjske fakinaže ogibljuje tuji, niso krivi Slovenci. »Nemško« Celje naj pusti slovensko slavnost lepo v miru, pa bo zopet dobilo mej tuji dober glas. Čujemo, da je celjski magistrat zahteval od Sokola zapisnik odborove seje, ki je na predlog dr. Karlovška sklenila, da se desetletnico celjskega Sokola slovesno proslavi.

Sežiganje mrličev. Graški občinski svet je sklenil, da ugoti prošnji dunajskega društva »Flamme«, ki želi uvesti tudi v Gradcu sežiganje mrličev, ter je podaril temu društvu tudi prostor, kjer si zgradi poslopje za sežiganje.

Porotne obravnave v Ljubljani. V soboto je bila pred ljubljanskimi porotniki oproščena Marija Fajdiga. Obtožena je bila, da je iz zapuščine umrle sorodnice dobila mizo in skrinjo, v kateri je našla hranilnični knjižici z ulogami 6270 K in 250 K 34 h in da je hotela ostale dediče oškodovati s tem, da je prišla k cerkniški posojilnici ter hotela vzdigniti denar. Obtožena se je zagovarjala, da je prišla k hranilnici samo vprašat, koliko denarja je uloženega na knjižici in da ni hotela oškodovati nikogar. S to obravnavo so bile porotne obravnave završene.

Ruski kružok napravi prihodnji četrtek ob dveh popoldne izlet na Vrhniko.

Električni tramvaj v Trstu. V soboto so v Trstu prvikrat poskušali vožnjo z električnim tramvajem.

Zveza tržaške slovenske mladine bode imela prvo vrtno veselico dne 24. t. m. na šolskem vrtu sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu.

Khediv v kontumacu. V četrtek zvečer je priplula v tržaški zaliv egipčanska jahta »Maroussach«. Na ladiji je bil khediv Abbas, ki je moral z jahto do sobote ostati v lazaretu. V soboto zvečer je odpotoval na Dunaj.

Iz Istre. Nadvojvoda Leopold Salvator je na svojem potovanju obiskal tudi nekatere isterske občine. V Klani in pri sv. Mateju je bil slovesno sprejet. Nadvojvoda je govoril s predstavljanimi osebami le hrvatski. — Na državnem gimnaziji v Kopru bo s početkom 1. 1900/1 izpraznjeno mesto pravega učitelja klasične filologije. Prošnje je poslali do 7. julija t. l. deželnemu šolskemu svetu isterskemu. — »Naša Sloga« javlja, da ve za italijanske istrske občine, ki po pet do deset let niso predložile računov. G. Bradicicha pošiljajo kontrolirat le v slovanske občine. Pač ni čuda, da se Lahi za svoje občine tako boje!

Gorenjske novice. Občinski odbor kranjski je sklenil, da hoče pričeti s pripravljalnim delom za upeljavo električne razsvetljave. — Za radovljiški politični okraj se snuje mojstrska zadruga vseh obrtov s sedežem v Radovljici. — Cerkvene pušice se je lotil v kapelici pri Višelnici v radovljiškem okraju urarski pomočnik Jurij Martinelli. Ukral je iz pušice za 8 kron. Tat je že v sodnijski oskrbi.

Nevarno poškodovale se je v četrtek tesar Al. Strah iz Mirne. Pri tesanju hlodov pri posestniku Avseneku mu je padla sekira

Mestna godba v Ljubljani. Dolgo časa zaželeno mestno godbo se menda končno vender ustanovi. V soboto zvečer je bil sestanek prijateljev mestne godbe. Sklenilo se je pričeti s pripravami. Ustanovi se v ta namen društvo s podpornimi in ustanovnimi člani. Kapelnštvo bode prevzel g. Benišek. Po nekaterih uradih se namerava nastaviti nekaj mozh, ki bodo zmogni raznih glasbil. Prav je, da dobi Ljubljana dobro mestno godbo. Skrajni čas je že za to!

Nagloma umrl je minulo sredo zvečer 74letni posestnik Blaž Bernard iz Boh. Bele. Na potu proti domu je oni dan stopil z voza in se nenadno zgrudil mrtev na tla. Zadel ga je kap.

Ogenj. Na Ježici je v soboto pogorela Fr. Urbancu hiša, Mihovcu vse poslopje in tri krave, Urhu pa gospodarsko poslopje. Ogenj se je hitro razširil, tako da ni bilo mogoče skoro nič rešiti. Škoda je precejšnja. Pravijo, da so otroci zažgali. Čudno, da na Ježici nimajo prav nobene priprave zoper ogenj. Taka občina naj bi se vsaj nekoliko preskrbela s potrebnim gasilnim orodjem.

Dva konja ukradli so nocoj cigani v Preserjih. Tatov in konj dosedaj še niso zasledili.

Shod avstrijskih ključavničarjev na Dunaju. O Binkoštih vršil se je shod avstrijskih ključavničarjev na Dunaju, katerega so se udeležili odposlanci iz vseh dežel cesarstva, med njimi tudi iz Kranjske (iz Ljubljane). Sklenil je shod, kateri je zboroval v dunajski mestni hiši in katerega je toplo pozdravil dr. Lueger, v prilog ključavničarske obrti mnogo resolucij, katerih najvažnejše podajemo čitateljem v sledečem. Shod je zahteval, da se odpravi ali izdatno zniža vozna carina na železninske surovine ali polfabrikate, tuzemski fabrikati (izdelki) pa naj se ščitijo s primerno carino proti inozemski konkurenci, tudi naj se store primerni koraki, da se producenti in občinstvo obrani slabih nasledkov kartelov. Shod je izrazil željo po zakonu glede starostne in penzijske preskrbe obrtnih mojstrov ter ločitve obrtnih od trgovskih zbornic. Nadalje je zahteval državno združeno kreditno banko, razbremenitev malih obrtnikov potem subvencije glede doneskov k zavarovalnim blagajnam proti nezgodi, zahteval, da se tovarnarjem prepove, imeti učence, ker se ti v tovarnah izobrazijo le enostransko. Končno je zahteval shod, da smejo prirejati ključke za uporabo samo ključavničarji ter da smejo trgovci prodajati ključke samo ključavničarjem, ne na tudi zasebnikom.

Od raznih strani. Stolp podrl se je v občini Tergovest v komitatu Lugos, ko so ga dozidali do vrha pri rumunski cerkvi. Pod razvalinami je zgubilo življenje 30 delavcev. — Rodbino obsodili k smrti. Iz Pasticva se poroča, da je ondi končala obravnava proti nekemu Kohlmanu in njegovi rodbini, ker je z nje pomočjo umoril in oropal nekega potnika, ki je pri njih prenočeval. Kohlmannu so obsodili na smrt na vislice, njegovo ženo v dosmrtno ječo, sina v petnajstletno in hčer v poldrugoletno ječo. — Učiteljska zveza se bode zasnova za Dalmacijo. Ustanovni shod se bode vršil v Šibeniku ali Spljetu. — Mažari hote hišo »Matic« slovaške, kateri so pred 25 leti sekvestrirali vse premoženje, popraviti in v njej nastaviti državne urade. Slovaško časopisje protestuje in pripravlja poseben protest Slovkov. Pomagalo ne bo nič. — Srednje šole za ženske. Z ustanovitvijo takih šol se sedaj bavijo v avstrijskem naučnem ministerstvu. Te šole bodo drugače urejene, nego šole za možko mladino ter bode pouk predmetov možkih srednjih šol za ženske srednje šole primerno preurejen. Tudi so v naučnem ministerstvu mnenja, da se pozneje ustanovi na Dunaju neka ženska višja šola. — 120.000 mark je poslal v preteklem letu »Allgem. deutscher Schulverein« iz »Reicha« v Avstrijo. — V Parizu so ustanovili rusko trgovsko zbornico. — Za češki »Nar. dom« na Dunaju se bode vršila 1. septembra na Dunaju velika slavnost. — Velika katoliška slavnost na Dunaju se je vršila včeraj. Položili so temeljni kamen cesarski jubilejni cerkvi. Od dvora do slavnostnega prostora v bližini Engerthstrasse so pričakovali v špalirju cesarja 30.000 šolskih otrok in veterancev z

devetimi godbami ter nad 70 krščanskih društev, med njimi tudi »Slov. katol. akad. društvo« »Danica«. — Praktični kandidat je brez dvoma demokratični kandidat za predsedniško mesto zedinjenih držav Bryan. Mozh ima toliko zborovanj, da le z izrednim naporom zmaguje govorniške napore. Sedaj si hoče olajšati nalogo s tem, da bode z različnimi zborovalnimi prostori napravil telefonske zveze s primernim številom telefoničnih naprav. Tako bode lahko zboroval na raznih mestih naenkrat, ker bode zborovalcem sporočal svoj govor po telefonu. — Glavni dobitek XXXIII. državne dobrodelne loterije v znesku 200.000 kron je na Dunaju zadel nek trafikant v 18 okraju. Tudi dobitek 10.000 kron je dobil nek dunajski trafikant. — »Die Wahrheit über die Morde in Polen«. Te antisemitske knjige je izšla že tretja izdaja. Knjiga ima velezanimivega gradiva 220 strani in 23 ilustracij. Cena 75 kr. Naroča se pri H. A. Schweru, Wien. 8. Bez. Josefsgasse 4. — Železnice v bodočnosti. V sredo so bili na »Gross Lichterfeldu« pri Berlinu poskusi s Siemens in Halskovo veliko električno železnico. Dočim naši brzovlaki prevozijo v jedni uri 75 kilometrov, bodo električni brzovlaki prevozili v jedni uri 150—170 kilometrov. Poskusi so se dobro obnesli.

Narodno gospodarstvo.

Trgovina z lesom in lesoreja.

Lepi temnozeleni gozdi privabili so v naše kraje po železnični zvezi s Trstom in Italijo mnogo podjetnih kapitalističnih tujcev. V vsaki dolini imamo enega ali dva agenta za les, — seveda laške narodnosti — katera narekavata ceno našemu izžaganemu lesu ter dobro živita od lahko prisluženih slovenskih novcev. Naš žagar ali kupčevalec z lesom leta po gozdih od zore do mraka, spravlja skupaj smreke, žaga hlode, proda izdelano robo nevede, ali dobi za les denar, ter se sme srečnega šteti, da se pošteno preživi.

Reči moramo, da so take razmere škodljive naši lesoreji, in če gre še tako dalje, ne bode ne gozdov ne denarjev.

Kranjska z bližnjim delom Primorja zakladala je z lesom že od nekdaj južne dele Evrope, kjer ni rasel les, kakor: Istro, Dalmacijo, Grško in Laško. Ker ni bilo železnice, izvažal se je les s prva največ iz bližnjih krajev in se je tam, — kar nam svedoči Kras — popolnoma vničil. V oddaljenih krajih izvažalo se je malo izdelanega lesa.

Bile so takrat na Gorenjskem v Železnikih, Kropi in pozneje v Bohinju fužine v cvetju. Les se je žgal v oglje in rabil za rudnike. Potemtakem po teh krajih ljudi ni gnalo, da bi se bili pečali z izdelovanjem stavbenega lesa. Mali posestniki (kajžarji, bajtarji) bili so oglarji in rudarji, večjim (kmetom) pa je platnarija in živinoreja dala dosti dela in tistemu času primerni zaslužek.

Najlepše gozde prisvojile so si bile takrat fužine in od njih so jih kupovali pozneje oglarji in rudarji, ti so pa, ko se je gozd obdačil, nekaj gozdov raji prepustili državi, kakor bi bili davek plačevali. Ko je železna industrija začela pešati, platnarija odjenjala, začeli so se tudi po oddaljenih krajih zanimati za kupčijo z lesom.

Naši vozniki začeli so voziti les v Trst in Reko, nazaj pa različno blago, največ vina, riža in soli.

Pri oddaji lesa posluževali so se mešetarjev, takozvanih sensalov, zaradi tega, ker so po njih najhitreje blago oddali, nekaj pa, ker niso bili pisave in računov zmogni. Brez sensalov se takrat ni nič kupilo in nič prodalo. Doma se je za les malo dobilo, ker je voznja veliko stala.

Ko se je odprla železnična zveza med Dunajem in Trstom, oživela se je tudi doma kupčija z lesom. Prejšnji vozniki postali so kupčevalci z lesom, ker so bili že od prej s Trstom znani. Od nas vozil se je izdelan les v Ljubljano ter po železnici v Trst.

Za kupčevalce takrat ni bilo slabo; smreke so bile po ceni, izdelan les se je pa dobro prodal. Veliko se ni moglo napraviti, ker ni bilo žag. Pred 30 leti se je izdelan les bolje prodal ko danes. Prodajalo se je kar čez na kose ne na mero.

Začele so se zidati žage. Tudi fabrike

za papir so na Kranjskem zidali bogatini, kateri so pokupili veliko lesa.

Konkurenca začela je pa s časoma škodovati našemu lesu. Pred 15. leti so začeli veliki trgovci iz Galicije izvažati les. Gališki les je slabši od našega. Dosegli so pri železnici velike ugodnosti, ker se jim je voznja tako znižala, da je vagon lesa iz Galicije malo več stal, kakor s Kranjskega.

Dasiravno se iz lesa dandanes izdeluje več raznovrstnih stvari in se ga veliko porabi za stavbe, vendar pri nas trgovina z lesom in lesoreja nazaduje.

Razmere so se od začetka lesne trgovine zelo spremenile. Delo se mora dražje plačati, davki so narasli, vsahnil je marsikateri vir kmečkih dohodkov; potreba je toraj, da bi naš posestnik za les kaj več dobil kot nekdanj. Skrajni čas je toraj, da se te lesoreji škodljive razmere predelajo.

Marsikatero posestvo zgubilo je za male svote denarja ves svoj zaklad, vse gozde.

Kaj se pa hoče, rekel bode marsikdo. Kje je pa mogel ubožani kmetič kaj denarjev dobiti? Sekati je, dokler je kaj lesa, rekel je drugi.

Res, bilo je pred leti težko dobiti denarjev na posodo. Bogatini so ga pospravili v svoje hranilnice ali ga oddajali le za visoke obresti, trgovci so ga pa vtaknili v trgovino; kaj si hotel potem kakor z lesom k trgovcu, da si dobil denarja.

Danes ni več tako. Za blagor svoje dežele vneti možje so ustanovili gospodarska društva in Rajfajznove posojilnice. Tu lahko vkladaš denar, zidaš sebi, pa tudi v potrebi dobiš za male obresti denar na posodo. Napravila se je gospodarska zveza, katere namen je delati na to, da se ta zaklad naše dežele obvaruje, da se tudi lesoreja povzdigne. Čuli so se že različni nasveti pomagati v tem kmetovalcem. (Dalje prih.)

Darevi.

Za delavce v Vevčah. G. A. Železny, ekspozit v Trnju, 4 K. — G. J. Zupan, kurat v Št. Petru, 6 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 11. junija. Od dobro poučene strani se nam o položaju sporoča: Mladočeške poslance je nenadni sklep zborniškega zasedanja obvaroval velikega fiasko, ker je jasno, da bi bili podlegli s svojo nasilno obstrukcijo, ako bi se bila seja nadaljevala celo noč. Onemu, ki je povzročil ta sklep, so Čehi hvalo dolžni. — Državni zbor sedaj ne bo dalje časa sklican. Toda gotovo je že sedaj, da Čehi ne bodo več nastopili z obstrukcijo. Državni zbor, kadar bo sklican, našel bo v parlamentu nove razmere, tako da ne bo mogoča obstrukcija ne na levi, ne na desni. — Za sedaj vlada še ne misli razpustiti državnega zbora, odvisno bo to od obravnave, katere prične ministerstvo z raznimi strankami. — Želja nemško-liberalnih listov, naj Körber odstopi, se za sedaj ne bo spoznala. Od čeških zastopnikov pa je pričakovati, da postopajo zelo previdno v sedanjih kritičnih razmerah.

Dunaj, 11. junija. Češki listi odločno demantujejo vest, da so Mladočeški v zadnji seji peli rusko himno. Poslanci so pač peli razne narodne pesmi, ki jih pa nemški radikali bržkone niso umeli.

Dunaj, 11. junija. Pri Šotih je bila danes slovesna maša za pokojnega poslanca Bulata, katero je opravil posl. Perič, maševala sta tudi posl. dr. Krek in dr. Stojan. Poslanec je bilo veliko navzočih. Slovanska zveza skoraj polnoštevno z načelnikom Povšetom. Navzoči so bili tudi minister Körber, posl. Palfy, Beleredi, Wolkenstein od kluba čeških veleposestnikov, zastopniki mladočeškega in poljskega kluba, odposlanstva jugoslovanskih akademikov itd. Ob štirih se danes prepelje krsta od tukaj v Reko, od koder z ladijo v Spljet.

Konice, 11. junija. Izgredi proti židom so vedno hujši. Ljudje so napadli sinagogo in jo razdejali. Vojaštvo

je poklicano v mesto, za katero je razglašen nagli sod.

Rim, 11. junija. Papežev telesni zdravnik dr. Laponi izjavlja, da se je zdravje sv. očetu zdato boljšalo.

London, 11. junija. Reuterjev urad poroča iz Tien-Tsina 8. t. m., da je cesarica v posebnem odloku izrekla zahvalo Bokserjem in grajo kitajskim vojakom, ki so napadli in ubili Bokserje.

Pariz, 11. junija. »Agence Havas« objavlja noto, ki pravi, da je zunanji minister Delcasse prejel brzojavko francoskega poslanika v Peking, po kateri je položaj v okolici Pekinga in Tientsina izredno resen, ker vlada noče nastopiti proti vstašem. Zastopniki zunanjih držav postopajo v popolnem soglasju in so prosili avdijence pri cesarju in cesarici-vdovi.

London, 10. junija. »Daily Mail« poroča iz Akre 8. t. m.: Guverner v mestu Kumassi je napadel vstaše, a ti so napad odbili ter mesto obkolili. Guverner se je vdal Ašantom. Kolonijalni urad že mesec dni ni dobil poročila iz Kumassija in je v veliki skrbi.

London, 11. junija. Iz Shanghai se poroča, da evropski vojski s topovi stržijo pot med Tientsinom in Pekingom. 3000 evropskih vojakov ima nalog, da zasedejo Peking. Pri Tientsinu so Kitajci napadli ruske kozake, ki so streljali in veliko Kitajcev pobili. Eden ruski častnik je bil nevarno ranjen. — Nemiri se množijo, izgredi rastejo.

London, 11. junija. Iz Kapstadta brzojavljajo: Kelly - Kenny poroča iz Bloemfonteina, da je 2000 Burov s 6 topovi pretrgalo brzojavno zvezo pri Roodevalu, severno od Kronstadta. Kelly-Kenny je poslal v Kronstadt znatno pomoč.

London, 11. junija. »Times« poroča iz Laurencio-Marqueza, da dobiva transvalska vlada neovirano velike množine živil preko delagoškega zaliva.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prev. I. B.-č.

(Dalje.)

»Saj sem jaz dejal«, povzame Renzo, »saj uže pri nas pripovedujejo razne zgodbe. Sicer je pa stvar po sebi jasna. Mislimo si, da kdo od teh ptičev, ki jih imam jaz na mislih, biva par dni na kmetih, par dni v Milanu. Če je tam hudobec, ne bode tukaj angelj, mislim si jaz. Povejte mi, ljudje božji, ali ste jih uže videli kedaj pod ključem? Najhujše pa je to, kar vem iz svoje skušnje, da so namreč tiskane naredbe, po katerih bi imeli biti kaznovani. In te naredbe so prav pametne, dobre, da bi mi ne mogli boljših iztuhtati. Tu so vse hudobije lepo po vrsti našete in na vsako je kazen postavljena. Veljajo za vsacega, za nizke in visoke glave. Toda pa pojdi k jezičnim doktorjem, pisarjem in farizejem, da naj ti pomorejo do pravice, kakor se glasé naredbe! Dadó ti prav, kakor papež razbojnikom! To so stvari, da se poštenemu človeku možgani mešajo. Vidi se, da bi kralj in tisti, ki ukazujejo, radi, da se hudobneži kaznujejo. A ne zgodi se nič, ker so v zvezi. In to zvezo je treba podreti. Jutri se mora iti k Ferreru, ki je pošten in pameten mož, da malo taci. Kako je bil danes zadovoljen, ker je bil sredi ljudstva, kako je poslušal nasvete, kako prijazno je na vse odgovarjal! K njemu moramo iti in povedati mu, kakó je na svetu! Jaz bi mu lahko lepih stvari, povedal. Jaz sam sem s svojimi očmi videl rezko naredbo, ki je podpisana od treh takih, ki imajo oblast, črno na belem, in med njimi je tudi Ferrer, videl sem na svoje oči njegovo ime. Ta naredba je govorila popolnoma za-me. A jezični doktor, katerega sem prosil, da mi pripomore do pravice, kakor so jo naredili oni trije oblastniki, med katerimi je bil tudi Ferrer, oni doktor, ki mi je sam pokazal naredbo, gledal me je debelo, ah! kakor bi mu jaz kvasil največje budalosti! Jaz sem si svest, če dobri starček sliši te stvari... saj ne more vsega vedeti, kaj se godi po svetu, posebno tam zvunaj... on ne bode tega več dopustil in bo hudoben«

žem pošteno posvetil. Saj mora vendar vseč biti gospodom, ki delajo take naredbe, ako se res izpolnjujejo, ker ljudje zasmehujejo in prezirajo nje same, ako se ne brigajo za njih naredbe. In če ti mogotci nočejo odnehati in se ponižati, saj smo mi tukaj, da podpiramo one gospode, kakor smo jih danes. Jaz ne pravim, da se mora Ferrer sam okrog voziti v kočiji in zgrabiti vsakega nasilnika ali mogočnega za vrat. Za to bi potreboval Noetove ladije. Dovolj je, da zapove vsem pristojnim gosposkam, a ne samo v Milanu, ampak povsod drugod, da ravnajo po naredbah, da dobro gledajo na prste onim, ki doprinašajo hudobije. Kjer stoji v naredbi ječa — tam bodi ječa, kjer galeja — tam galeja. Tako naj delajo vse oblasti, ako ne, naj jih odpusti in z drugimi nadomesti. In mi, kakor rečeno, mi bomo pomagali. Zapove naj se tudi doktorjem, da poslušajo pritožbe ubožcev in zagovarjajo pravico. Ali govorim prav, ljudje božji?"

(Dalje prih.)

Umrli so:

8. junija. Ivan Verbič, mesar, 61 let, Mesarska cesta 1, kap. — Mihael Sadar, delavec, 60 let, Radečkega cesta 11, naduha.

9. junija. Helena Keržnik, kurjača žena, 70 let, Hranilnična cesta 3, omeščanje možgan. — Jožef Strekel, vrtnar, 64 let, Sv. Petra cesta 89, vsled raka. — Ana Gerden, delavca hči, 3 leta, Poljanska cesta št. 41, naduha. — Franja Sešek, magistratnega svetnika soproga, 37 let, Resljeva cesta 1, vsled raka. — Ivan Lenček, kleparja sin, 3 leta, Sv. Petra cesta 21, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

D	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
9	9. zveč.	737.4	17.1	sl. svzh.	jasno	
10	7. zjut.	738.0	16.1	sl. vzjvzh.	del. oblač.	0.0
	2. popol.	738.1	22.3	sl. jzah.	del. jasno	
10	9. zveč.	738.0	17.8	brezvetr.	oblačno	
11	7. zjut.	738.4	14.1	sl. jvzh.	oblač.	0.0
	2. popol.	737.5	23.9	sr. jug	del. jasno	
Srednja temperatura sobote 18.1°, normale: 17.0°.						
Srednja temperatura nedelje 18.7°, normale: 17.2°.						

Prodá se

mlin z žago

v prav dobrem stanu in osem oralov travnika v lepem kraju ob državni cesti, eno uro od železnične postaje.

Več pové notar **Rahné** na Brdu, pošta Lukovica.

518 3-1

524 1-1

Podpisana javljata tužnim sreem, da je danes ob 1/2. uri zjutraj, 67 let star, po dolgi, mučni bolezni, ves vdan v božjo voljo, preminul visokočastiti, blagorodni gospod

Anton P. Mežnarec

dekan, mestni župnik, duh. svetnik in komisar za tukajšnje gimnazije, vitez Frano-Jožefovega reda, krajni šolski predsednik 1. t. d.

Truplo prebalega gospoda se bode v sredo, ob 1/2. uri preneslo v tukajšno dekanjsko cerkev. Po opravljenih molitvah in cerkvenih obredih se pomika mrtvaški sprevod na pokopališče.

Priporočava prebalega gospoda vsem duhovnim sobratom v molitev.

V Kranju, dne 11. junija 1900.

Janez Renier, Francišek Žvan kapelana.

523 1-1

Krajni šolski svet v Kranju naznanja tužno vest, da je njega mnogoletni član in predsednik, prečastiti gospod

Anton Mežnarec

dekan in župnik kranjski, duhovni svetnik, vitez Fran Jožefovega reda, krajni šolski nadzornik itd.

danes ob 1/2. uri zjutraj po mučni bolezni v Gospodu zaspal.

Kranj, dne 11. junija 1900.

Deški penzijonat Kalksburg

pri Dunaju 115 3-2

pod vodstvom oo. jezuitov.

V prvem konviktu, za gojence višjih stanov, je plačati letnih K 920.—, v drugem konviktu, za gojence srednjih stanov, pa letnih K. 600.—.

Podučuje se v gimnazijskih predmetih, tudi slovenščina. Zavod ima pravico javnosti za vse gimnazijske razrede.

Natančnejša pojasnila pri rektorju zavoda.

= Razglednice = barvotiskane krasno izvršene, dobivajo se pri knjigotlaču Ant. Turku v Ljubljani, na Dunajski cesti,

komad po 5 kr., razprodajalcem po zelo nizki ceni.

in prebavljajo izborna dela po konkurenčnih cenah. Popravljajo vse del

Kleparsko stroko spadajoča dela

se priporoča spošt. občinstvu v vsa v

v Ljubljani, Trubarjeve ulice 2

Kleparski obrt Schneller-Skrabec

Prostovoljna prodaja hiše.

V zapuščino **Pavline Mauser** spadajoča, na 9600 kron cenjena hiša v Ljubljani, Dijaške ulice št. 7 pride iz proste roke na javni dražbi na prodaj

dne 21. junija 1900

ob 11. uri dopoldne v pisarni g. Ivana Gogola, c. kr. notarja v Ljubljani. Valvazorjev trg št. 5, kjer se cenilni zapisnik in dražbeni pogoji lahko pregledajo vsaki dan med uradnimi urami.

V Ljubljani, dne 7. junija 1900.

516 2-1

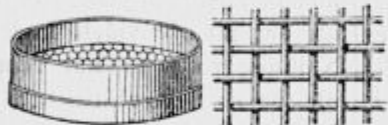
Eričar & Mejač, Ljubljana,

Prešernove ulice šte. 9

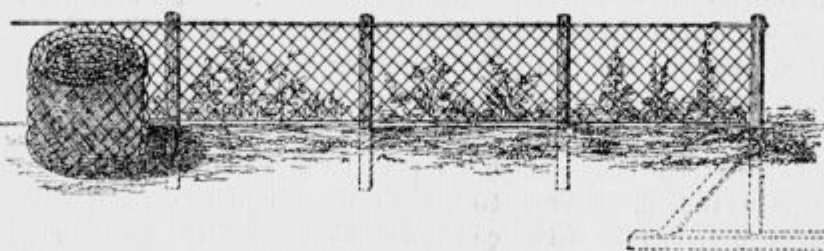
prilporočata po zelo znižani ceni

jope za dame, plašče in haveloke,
jope in plašče za deklice,
obleke za gospode
in dečke, otroške kostume,
površnike,
ulstre,
dalje
pristno angleško in tuzemsko sukno za izdelovanje oblek po meri.

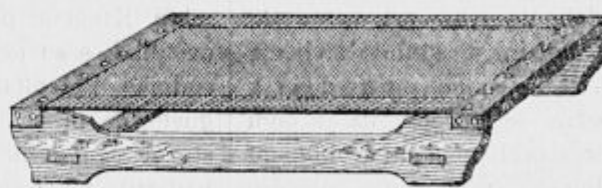
482 6-5

Narejena sita in rešeta z lesenim obodom v vseh velikostih.

Ograja gozdov, pašnikov, vrtov itd.

Elastične posteljne mreže (Spiral-Drahtmatratzen) iz galvanizirane jeklene žice.

289 12-12

Karol Zupančič, Jurjevica pri Ribnici, Kranjsko,

izdelovatelj žičnih (dratenih) tkanin ter pletenin in trgovina s sitarskim, rešetarskim in lesenim blagom.

Priporoča slavnemu p. n. občinstvu svoje pletenine iz žice, pletene s strojem po uzorcih, za ograjo gozdov in vrtov, za fazanerije, kurnike, golobnjake; mreže za presejanje gramoza in peska. — Izdeluje in ima veliko zalogo medene, pocinjene in železne tkanine za stroje, mline, okna, line, kleti; mesne sitnice, prožne posteljne mreže (Drahtmatratzen) v raznih velikostih, raznovrstna sita, rešeta za tovarne in mline, kape za ogrebanje čebel, pokrivala za jedila, razno leseno (suho) robo itd. po najnižji ceni. — Ceniki na zahtevanje brezplačno.

Dunajska borza.

Dne 11. junija.

Skupni državni dolg v notah	97.75
Skupni državni dolg v srebru	97.75
Avstrijska zlata rent 4%	116.20
Avstrijska krona rent 4%, 200 kron	97.45
Ogerska zlata rent 4%	115.95
Ogerska krona rent 4%, 200	91.20
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	175.00
Kreditne delnice, 160 gld.	708.00
London vista	242.25
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118.50

Dne 9. junija.

20 mark	23.71
20 frankov (napoleonor)	19.29
Italijanski bankovci	90.55
C. kr. cekini	11.33
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	168.70
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158.75
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	199.00
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95.40
Tisne srečke 4%, 100 gld.	138.75
Dunavske vravnave srečke 5%	250.00

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106.50
Zastavna pisma av. osr. zem. kred. banke 4%	94.20
Priporočene obveznice državne železnice	—
južne železnice 3%	320.00
južne železnice 5%	118.75
dolenjskih železnice 4%	99.50
Kreditne srečke, 100 gld.	396.00
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	335.00
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	41.00
Ogerskega	19.50
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	12.00
Rudolfove srečke, 10 gld.	63.50

Salmove srečke, 40 gld.	175.25
St. Genois srečke, 40 gld.	183.00
Waldsteinove srečke, 20 gld.	178.00
Ljubljanske srečke	48.00
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	282.00
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6280.00
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	774.00
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	125.50
Splošna avstrijska stavbinska družba	170.00
Montanska družba avstr. plan.	472.00
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	415.00
Papirnih rubljev 100	255.20

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobika. — Promese za vsako žrebanje. Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCU“
l. Wallzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostih papirjev in vestni sveti za dosede kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.